

Uredništvo v
Murski Soboti
....
Rokopise ne vrača
....
Izhaja vsako so-
boto in stane s
poštino vred za
celo leto 40 Din, za
pol leta 20 Din, za
četrt leta 10 Din

NAŠ DOM

Narodno-socialističen tednik

Upravništvo v
Murski Soboti
....
Oglasi:
 cm stane 1 Din
Oglasi za celo
stran, za 1/2 in za
1/4 strani stanejo
75 para za 1 cm
Pri večkratni obja-
vi primeren popust

7. štev.

Murska Sobota, dne 5. maja 1923.

I. leto.

„Orjuni“ v Murski Soboti.

(Na dopis iz M. Sobote v 18. št. tednika „Orjuna“ v Ljubljani *).

„Orjuna“ je organizacija jugosloyenskih nacionalistov, vseh onih, ki jim je jugoslovenska država svet, najvišji aksiom, višji od vsake državne forme in od vsake politične stranke. „Orjuna“ je nosilec velike slovanske ideje, ki verujemo v njo, da bo šla zmagovito pot preko zapadnega liberalnega kapitalizma in francoskega „demokratizma“. Verujemo v to slovansko bodočnost, ki Evropi ne bo prinesla le novega gospodarja, nego tudi nove ideje. Tako verujemo, ima „Orjuna“ svojo nalogo.

Orjuna je vstala v tem slovanskem znamenju v Splitu v Dalmaciji in se je v tem znamenju brzo širila po državi. Potem je že storila prvo usodepolno napako, s katero si je omadeževala svoj prapor: stopila je v politično areno in proglasila neslovanski režim: Metternich — Bismarckov absolutistični in centralistični ter francoski „demokratični“ režim kot jugoslovanski državotvorni režim. „Orjuna“ je storila greh proti Slovanstvu, ker ni doumela slovanske samobitne politične miselnosti, slovanske politične koncepcije, ki ni istovetna s francosko, še manj pa z nemško. „Orjuna“ je stopila za režimske stranke, ki so politično teoretsko orientirane francosko (radikalci!) in nemško (demokratje!).

Ko je stopila „Orjuna“ za Pribičevičevo demokracijo, je postala bojna vrsta politične stranke, naperjena predvsem proti revizionistom. Proglasila je revizioniste za protidržavne. (Do pičice tako je delal nemški Bismarck s „fortšritlerji“, centromom in s socialnimi demokrati, ubil dinastično-režimski ideji na ljubo nacionalno idejo in tako položil kal nemškega prodada!). Proglasi revizioniste za protidržavne, je proti vidovdanski ustavi, ki točno predvideva revizijo in njeno formo, ki se je naši revizionisti tudi držijo; po takem tolmačenju bi bila tudi vidovdanska ustava protidržavna. Je pa tak nastop proti revizionistom za nacionalno organizacijo tudi nedosleden: saj se obrača proti veliki večini naroda. Nismo sicer zagrizeni v večinski princip, ki v svojem parlamentarnem izrazu baš danes doživlja v Španiji, Franciji in v Italiji svojo krizo; trdimo pa, da sme voditelj pač mimo večine, nikdar pa ne proti večini. Pri „Orjuni“ pa se je zgodilo, da so ljudje večinoma taki, ki niso bili na fronti! — nastopili z orožjem proti lastnim bratom po krvi. Pri tem pa nismo slišali, da bi bili nastopili proti Nemcem, da jim preprečijo štajerski mandat, niti, da bi nastopili proti kandidaturi zloglasnega madžarona Kúharja v Prekmurju, ki je v paktu z JDS (Jugoslovensko demokratsko stranko) stavil naravnost nesramne protidržavne zahteve; niti nismo čuli, da bi Orjuna nastopila proti onim Slovincem, ki so se v strankarski zagrizenosti spozabili tako daleč, da so strankarski strasti na ljubo prodajali omenjenemu madžaronu

slovenske interese v Prekmurju; nismo čuli, da bi Orjunaši nastopili proti madžarskemu časopisu v Murski Soboti in proti vsem onim elementom, ki so se zbirali krog tega protinarodnega lista. To so grehi najtemnejše sorte, grešniki pa hodijo še med nami in — pridigujejo: jugoslovenstvo. Tem ljudem je jugoslovenstvo kakor vlačuga — in „Orjuna“ ne maščuje te ogabne oskrunbe naše svete narodnosti. Pa še več! V „Orjuni“ se zbira vedno bolj le vse preveč takih ljudi, ki jih ne vodijo ideali, ki v mladostni nerazsodnosti iščejo le doživljajev, izzivajo incidente, ki so za „Orjuno“ nečastni in proti njenim intencijam. Ti izrastki se v „Orjuni“ tako bohotno razvijajo, da bodo udušili jedro: „Orjuna“ bo postala tropa neresnih mladeničev in mladenk, ki izzivajo — ne iz višjih nagibov, nego zgolj iz osebnih nagibov, iz objestnosti ali pa, da je — „hec“. Taki mladiči — tudi mladenke so poleg, ne kot amaconke, nego bolj zaradi lepšega, ubijajo „Orjuni“ ugled.

Gre pa to še dalje: v „Orjuno“ se zatekajo tudi ljudje iz sebičnih ozirov, bodisi materijelnih, bodisi političnih. Le premnogi so taki: v jugoslovanskem vpitju skušajo zakriti svojo preteklost. Sicer je pa stvar za nas ne-Orjunaše taka-le: kakor v tistega poštenost najmanj verujemo, ki po vseh cestah vpije, da je poštenjak, tako tudi o jugoslovanstvu tistega dvomimo, ki ga ima prevečkrat na jeziku. Na tak način se odraža „Orjuna“, sama sebi na škodo, vedno bolj kot klika, ki je vzela protidržavno demokratsko državotvornost v potencirani meri v zakup.

Radi teh dejstev, ker je „Orjuna“ svoj program tako kompromitirala in se bojimo, da bo v tem obmejnem kraju jugoslovanstvo le znova kompromitirala, njene ustanovitve v Prekmurju ne pozdravljamo. Dvoje je za našo „Orjuno“ mogoče: ali ne bo delala nič, ker pri nas v Murski Soboti razun treh ali štirih kulturnih delavcev le malokateri dela, pač pa se snujejo vedno nova društva, ki drugo drugemu konkurira, (kaj je n. pr. naš „Sokol“ v Soboti že storil za kulturno povzdigo prekmurskih Slovincem?) — ali pa bo tudi naša „Orjuna“, kakor drugod, stala v svoji kratkovidni neslovanski miselnosti pod Mussolinijevim idejnim vodstvom. In kaj bi z Mussolinijevim receptom pri nas? Orjunin dopisnik iz Murske Sobote sam trdi, da je prekmursko ljudstvo žilavo, slovensko, nepokvarjeno, treba ga le osvoboditi zapeljivcev. Tu se je dopisnik zaletel. Kdo pa je zapeljivec prekmurskih Slovincem? Kdo je vzgajal za časa volitev Judeže v Prekmurju, z denarjem in podkupovanjem? Nastop radikalcev in demokratov za časa volitev je bil naroden zločin. Ta zločin bi sicer „Orjuna“ lahko maščevala, če bi bili v nji — drugi ljudje. Toda v naši sobočki „Orjuni“ so ljudje, ki jim priznavamo pravico, da govorijo o jugoslovanstvu in o čiščenju; toda ob nje plezajo kvišku paraziti jugoslovanstva, proti katerim, kot zapeljivcem prekmurskih Slovincem, se bi ravno „Orjuna“, da je zvesta načelom, morala obrniti. Naša „Orjuna“ naj se

otrese vseh onih in naj prav po fašistovski nastopi proti onim, ki so za časa volitev ponižali jugoslovanstvo tako globoko, da so ga položili pred madžarona in proti onim, ki so po „radikalni“ maniri vzgajali iz Prekmurcev Judeže. Ako „Orjuna“ v Murski Soboti to stori, nas bo našla v svojih vrstah brez razlike političnega prepričanja. In potem bomo šli, magari tudi po Mussolinijevo, na čiščenje najprej v svojih prišleških vrstah: agitatorji in somišljeniki madžarona Kúharja naj izginejo na Madžarsko ali pa kamor jih vleče; prišleki, ki s svojim vedenjem kvarijo naš ugled, naj gredo drugam; razni gospodje „Slavenskih“ zavodov naj zvejo, da ne pustimo, da se v naši sredi vzgajajo otroci v izdajalskem, nemškem duhu; da ne pustimo, da odpuščajo slovenske nameščence in vzgajajo madžarone. In tako dalje.

Sobočki dopisnik „Orjune“ je izpovedal v svojem dopisu veliko samopriznanje, tako, da se čudimo, da je šel s tem v javnost, saj bi bilo dovolj, če bi bil to na občnem zboru „Orjune“ povedal; piše: „Ako pa je dokazalo prekmursko ljudstvo v čem svojo nezadovoljnost, je temu kriva naša uprava in mi sami, ki ga v fanatičnem egoizmu in strankarski mržnji zastrupljamo z najpodlejšimi sredstvi.“ Ta prostodušna izjava „Orjune“ — čeprav v kritiki naše uprave protidržavna — dela „Orjuno“ simpatično, le malo preveč neokusno je tako skesano samopriznanje. Če pa bo „Orjuna“ dosledna tej izjavi, da bo stopila proti onim, ki so za časa volitve demokratski in radikalni stranki na ljubo, do blaznosti razpalili strasti v Prekmurju, ji bomo vsi pomagali.

Bolj neroden še pa je bil dopisnik v svojem pozivu na denunciacijo uradnikov in državljanov s temno preteklostjo. Osmešil se je. Imamo v svoji sredi le preveč ljudi s temno sedanostjo — namignili smo zgoraj nanje! Pa vemo, da Orjunin nastop niti proti tem ne bo uspel, ker se postavljajo za sodnike nepoklicani ljudje. Kdo pa priznava za sodnika mladiče in mladenke, ki le premnogi niti po občečloveških nazorih kot značaji ne uživajo spoštovanja — še manj pa kot resni predstavniki jugoslovanske ideje. Večina teh fantov in deklet niti jugoslovanske ideje ne pozna. Oni zvečine niti ne poznajo, — razun iz „Jutra“ — programov onih strank, ki jih proglašajo za protidržavne; niti srbohrvatskega jezika ne poznajo, pa se borijo za en jugoslovanski narod. Taki reprezentanti zelo ponižujejo jugoslovanstvo, še bolj pa, če se postavljajo za sodnike. Predpogoj moralnega in patriotskega sodnika je njegova moralna in patriotska kvaliteta. Če hoče naša sobočka Orjuna biti jugoslovanski Mesija v Prekmurju, potem bo morala še parkrat po štirideset dni v puščavo na post...

Ko se prečisti naša sobočka „Orjuna“ in ostanejo v nji le oni, ki so se res v svetem idealizmu oprijeli te organizacije — jih je nekaj takih, le preveč je tudi drugega nepotrebnega, kompromitirajočega smetja! — potem bomo stopili v njo tudi drugi idealisti, ki danes raditega nismo v „Orjuni“, ker sede v nji bivši pristaši

*) Z vsebino tega članka se sicer ne strinjamo, vendar ga objavljamo, ker vsebuje mnogo treznih in dobrih misli. — Uredništvo.

madžaronskega kandidata. Ko se bo zbrala v Orjuni narodna, neomadeževana elita, bomo šli lahko na kulturno delo, ki bo iskalo le narod, njegovo korist, njegovo ljubezen. Šli bomo v boj proti vsem zapeljivcem tega dobrega ljudstva, proti izkoriščevalcem njegovim, ki jih je le preveč prišlo preko Mure. Potem pa bo to ljudstvo (ne kot sedaj z nezaupanjem in z zaničevanjem) gledalo v nas s spoštovanjem in z ljubeznijo. Dela je mnogo, polje je hvaležno, le delavcev je premalo, ker jih povsodi kričači prevpijejo. A.-S.

Javnosti v presojo.

(Iz krogov javnih nameščencev.)

Gibanje državnih nameščencev za izboljšanje njih gmotnega položaja je prišlo do zadnjih in odločilnih korakov. Naš položaj je brezupen, nevzdržen. Vsi poskusi, vladajočim gospodom potom spomenic, manifestov, resolucij in shodov dokazati naš obupni položaj, so bili brez uspeha. Dajali so nam le obljube, lovili nas ž njimi pred volitvami, javnost pa goljufali, ako so nam dali par drobtin (povišanje draginjskih doklad železniškim in drugim uradnikom — nižjim seve ne! — za 2 Din na dan). Ti gospodje se drug na drugega izgovarjajo, zakaj ne dobimo povišanj. Igrajo se, kakor čitamo danes iz vseh časopisov, z državo, kakor da bi bila jabolka. Kaj jim je korist države, korist ljudstva, ki tvori državo in ki jih izbralo zaradi tega, da naj zastopajo in delujejo zanj? Pred očmi jim je le lastna korist in v sebi samih vidijo državo.

Nam drž. nameščencem ginevajo vedno bolj in bolj moči. Ginevajo nam telesne in ž njimi duševne sile. Naša beda je prišla do vrhunca in ne moremo več tako naprej. Kdor ne dobi postranskega zaslužka, ta gladije. En primer iz Ljubljane: oče petih otrok, z 20 službenimi leti in 3000 K mesečnimi prejemki, prinese svojega sina (srednješolca) k zdravniku. Zdravnik mu da nasvet, naj sina dobro nakrmi in ozdravel bo. Enakih slučajev je mnogo. Žalostno in neverjetno. Državni nameščenec, ki je bil nekdanj „škriječ“ ali gospod, je danes kakor robotnik iz prejšnjega stoletja.

Kaj je državni nameščenec, čemu ga vzdržuje država? Nekateri pravijo, da ga ni treba. Če ga ne bi bilo treba, bi ga Amerika prva odpravila. Znano pa je, čim boljši so državni nameščenci, tem boljša je država. Vi, ki imate opraviti s sodnijo, ki imate otroke v šoli, vi vsi, ki nočete, da ne bi iz drugih držav prodajali pri nas svoje izdelke in povišali draginjo, vaše pridelke pa spravili ob ceno, vsi, ki zahtevate pravico in hočete mirno, urejeno življenje v državi, vi vsi boste razumeli, da je državnih nameščencev treba v vsaki državi in tako tudi pri nas. Da, če bi bili vsi Kristusi, ne bilo bi treba nam iskati pravice. Vsi bi bili enako dobri in pametni. Državni nameščenci so hrbtenica državi. Brez njih bi padla država skupaj v eno krvavo kepo. Oni držijo državo v redu s svojim vestnim delom ter ji pomagajo do blagostanja. Oni so tista duša, ki giblje stroj (mašino) države v redu enakomerno naprej.

Delavci, ki delate z roko, kmetje, obrtniki in trgovci, tudi vi delate. Vendar si pa morete pomagati, da izboljšate svoj položaj, kajti čim več delate, tem večji je vaš zaslužek. Naša plača je pa vedno enaka in če delamo 24 ur, ali pa samo 8 ur na dan. Kakoršno plačo smo imeli pred 2 leti, takšno imamo danes še, čeprav je od takrat šla draginja vedno bolj navzgor. Borimo se in zahtevamo, da se nam pošteno delo tudi primerno plača, da bomo lahko živeli stanu primerno, da bomo lahko živeli kakor to zasluži človek, ki vestno dela za blagor domovine.

Najbednejši med nami je vpokojenec. Danes dobiva to živobitje plačo, ki je premajhna za življenje, prevelika za smrt. Pustil je vse svoje moči in svoje zdravje v delu za državo, za vas. Država jih je postavila iz obrata kot izrabljene stroje in niti s streho jih ni pokrila.

Sluge dobivajo 2000 K. Pisarniški oficijant s 5 službenimi leti dobiva 2500 K mesečno; oni, ki ima 11 let pa dobi za celih 15 K mesečno več. Uradnik dobi povprečno 4000 K in včasih tudi kakšni papirnato pohvalo ali pa red Sv. Save. Ministri in njih uradniki? Ti so si že sami odmerili prejemke, gotovo ne v svojo škodo. Zato so zgubili tudi čut do svojih nižje stoječih tovarišev. Njih bedo ne poznajo ob svojih polnih mizah, v svojih

udobnih hišah. Še danes so tako gluhi, v svoji zamaknjenosti v lastne koristi, da ne slišijo našega mrmranja, ne vidijo prihajati hude ure, ne slutijo bližajočega se potresa. Režejo nam še vedno kruh tako, kakor da je zrastle žito na njihovem polju. Pravijo, da „nema pare“. Za volitve jih tudi ni bilo? Za regulacijo Plitviških jezer, kamor hodijo gg. ministri na „oddih“ in za Pantheon, kamo bodo položili svoje trudne kosti, za vse to je denarja dovolj. Vojne kredite (o katerih ni potem ne duha ne sluha) zaključujejo brez skupščine, za nas seve ni mogoče iti preko skupščine!

Zakaj se tako igrajo z ognjem, zakaj so gluhi napram naši bedi? Zato, ker ni bilo do danes v naših vrstah enotnosti. Bili smo cepljeni. Žalostno za nas je, da nas je morala šele največja beda strniti v eno misel, v en klic, v eno vrsto. Danes stojimo vsi kot en mož. Organizacija je dozorela tako, da lahko danes nastopi brez bojazni izdajstva v lastnih vrstah. Vsi trpimo enako bedo. Ne moremo si tudi misliti, da bi kdo za malo koritce pljunil v skledo svojih tovarišev. Pokrijmo vsaj danes našo sebičnost. S poedincem pa, ki stojijo izven naših vrst in si mislijo: „če bodo oni drugi kaj dosegli, bom tudi jaz deležen, čeprav se nisem boril in sem si lepo kril svojo kožo“, žnjim že obračunamo o pravem času, kajti kdor nam ni danes tovariš, temu ne bomo pozneje mi. Za nas ostane izrodek, vreden družabnega bojkota.

Bili smo dosedaj požrtvovalni in v nas je bilo vedno upanje, da se mora kedaj obrniti na bolje. Prišli smo pa do meje in pa do spoznanja, da brez boja poginemo. Danes smo stopili v boj v zaščito svojih pravic in svojega življenja. Prepričani smo, da je vsa javnost na naši strani. Pošteno smo delali. Iz Avstrije smo prinesli seboj temeljitost, red in poštenje. Odklanjali smo vsako podkupovanje, vsako „zarado“ od katerih živijo naši tovariši v Srbiji. Pa tudi naša težko preizkušena poštenost je sedaj prišla do meje. Zato smo stopili ob tej zadnji uri v boj tudi za naše poštenje.

Železničarji in državni nameščenci.

Čebelar v maju.

(Konec.)

Kakor sploh pri čebelah, je narava tudi matici pri zaleganju gnezda začetna pot, gotovi red, po katerem se ravna. Kadar torej razdevamo vališča, ga moramo v istem redu zložiti zopet nazaj, da ne napravimo zmešnjave in otežimo čebelam delo.

Ako hočemo razširiti vališče, ni vseeno, kam se dene sat, iz katerega sredine so ravno izlezli mlade čebele in je matica začela zopet zalegati. Poleg tega denemo prazen sat in matica ga bode takoj zalegla. Napačno bi pa bilo, ako bi dali prazen sat med dva zaležna sata, ker zgori se, da ga čebele prej napolnijo z medom in cvetnim prahom, predno je prišla matica do njega. S tem bi razdelili vališče v dva tabora. Matica ne prekorači kmalu sat, ki je z medom napolnjen in ljudstvo se na eni strani lahko čuti brezmatično in nastavi matične celice.

Vališče smo si torej vsi razširjali tako, da smo devali sate med zadnji sat zalege in prvi sat z medom; ko smo matici ustvarili na ta način dovolj prostora za zaleganje, lahko razširjamo tudi medišče. Sat, s katerim razširjamo, denemo za onega z medom. S tem ustvarimo mejo, čez katero ne gre matica takoj zalegat. Čebele ga napolnijo medtem z medom. Če pa je slaba paša in med, katerega ni, ne ovira matice, je dobro, da se dene v panj matična mreža, drugače imamo naposled samo zalego in čebele, medu pa nič.

Sedaj je tudi čas, da pustimo čebelam izdelovati novega satovja. Čebele nanosijo obnožino v neposredno bližino zalege, v zadnji sat pred zalego. Ako damo pred sat z obnožino

okvirček (ramiček) z umetno medsteno, jo bodo čebele že v dveh do treh dneh nategnile in matica jo bode takoj zastavila z jajci. Ako je pa panj na dve etaži, pridenemo medsteno tako, da ne prideta v panj druga poleg druge, ali druga nad drugo, ampak posevno nad, oziroma pod izdelanim satom.

Zgoraj je bilo omenjeno razširjenje mladišča. Odpreti ali nastaviti medišče, to pa smemo napraviti šele tedaj, kadar je ljudstvo primerno razvito in vališče dobro zasedeno.

Ali naj se odpre ali nastavi medišče pred ali po rojenju? To je odvisno od krajevnih razmer in od paše. V krajih, kjer imamo glavno pašo spomladi, je dobro, če se more rojenje doseči pred pašo, če pa to ni mogoče, potem pa je na vsak način bolje, da se ob glavni paši nastavi medišče.

Rojenje se bo sicer zavleklo, ljudstva pa so se sedaj razvila in bodo pašo dobro izkoristili. Roji, ki bodo prihajali pozneje, bodo še zmeraj toliko dobili, da se preživijo, če ni preveliko bilo. Če pa ne nastavimo medišča, bodo čebele rojile in s tem glavno pašo zamudile. V krajih, kjer imajo jesensko glavno pašo, je pa na vsak način dobro, da se roji zgodaj dosežejo.

V Alberti—Žnidaršičevi panjih bodo dobra ljudstva pri ugodnem vremenu v maju že toliko razvita, da se jih bo lahko prevesilo. Ko so namreč vse ulice v vališču gosto zasedene, je čas, prevesiti. Ni dobro, da bi se čakalo tako dolgo, da bi imel panj že znake za rojenje. Ko je ljudstvo ta višek dosegalo, se odstrani slavnico in deščice nad vališčem in na mesto, kjer so ležale deščice, položimo matično rešetko ter prestavimo nato vse sate iz vališča v medišče.

V vališču pustimo le oni sat, na katerem se nahaja matica. Ta sat z matico postavimo v

sredo, na desno in na levo pa denemo po 4 prazne sate ali umetne medstene. Ako je imel panj že matičnjake, treba jih je podreti.

Če pa je slaba paša, potem je pač bolje, da ne prevesimo ali pa da prevesimo le nakatero sate v zrelo zalego v medišče in ostali prazni prostor izpolni z izdelanimi praznimi sati.

Če je tudi želja vsakega začetnika, svoja ljudstva kolikor mogoče pomnožiti, vendar naj ne sprejme več rojev, kakor pa enega od vsakega ljudstva.

Preveliko rojenje slabi ljudstva in končno jih le mora kot slabiče družiti. Tudi nanosijo slabiči le malo medu. Če ima prvi roj (prvec) prestaro matico, naj se mu jo zamenja z mlado. Ali pa naj se staro matico, ko visi roj na veji, umori. Roj bo kmalu opazil brezmatičnost in se bo vrnil v prvotni panj. V nekaj dnevih bo zopet rojil in sicer z mlado matico.

Drugi roj (dravec) zabraniti ni lahko. Treba ga je vrniti. Da pa ne bo zopet rojil, vzemi, dokler roj visi na veji, od izrojenca sat za satom iz panja in mu izreži vse matične celice, nato mu šele vrni roj. Iz lepših matičnjakov (matičnih celic), katere si ravnokar izrezal, si lahko vzgojiš mlade matice. Vcepi jih v prazen sat, ki ga denes v majhen, za to pripraven panj ali pa v prazno medišče s posebnim žrelom ter mu prideneš od roja pest čebel. Tudi lahko prevesiš sat z matičnjakom naravnost od izrojenca v medišče, če imata enako mero.

Ne večje je treba v tem mesecu posebno paziti.

Pri vsakem delu, ki ga opravljamo v panju, je potrebno, da si zaznamujemo v posebno knjigo vsako važnejšo stvar, ki jo opazimo.

V eni prihodnjih števil objavimo članek: „Čebele v času rojenja“.

„Čebelar.“

Državni nameščenci!

Na konferenci delegatov akcijskih odborov v Beogradu dne 29. in 30. aprila 1923 se je sklenilo: Tretji dan po sestavi vlade izroči centralni akcijski odbor v eno samo strujeni resoluciji z dne 11. in 16. marca 1923.

Deseti dan po predložitvi te resolucije vladi skliče centralni akcijski odbor konferenco delegatov vseh pokrajinskih akcijskih odborov in pododborov v Beograd, na kateri se bo odločalo o nadaljnjih ukrepih.

Zahteva se od vlade izpotnitev vseh točk resolucije, katere besedilo je: Državni in železniški uslužbenci in delavci, ter civilni in vojaški upokojenci zahtevajo, da se:

- a) Uzakoni službena pragmatika.
- b) Zvišajo draginjske, rodbinske in stanovanjske doklade skladno s sedanjimi draginjskimi in krajevnimi razmerami najmanj za 150 odstotkov.
- c) Primerno zvišajo pristojbine za vršenje službe izven urada, odnosno stalnega službenega mesta.
- d) Priznajo tudi delavskemu osebju državnih prometnih naprav draginjske in rodbinske doklade za vse dni v mesecu, ter dele delavci državnih prometnih naprav le na kvalificirane in nekvalificirane.
- e) Odpravi maksimiranje draginjskih doklad.
- f) Odpravijo vse omejitve draginjskih doklad.
- g) Izplača izdaten enkratni nabavni prispevek.
- h) Prizna tudi poduradnikom in slugam stanovanjska doklada.
- i) Spremeni rešenje ministra saobračaja v čl. 3 „Zakona o prevedbi osebja državnih prometnih naprav v krajinah izven Srbije in Črne gore na dinarske plače“ (Službene Novine 105, z dne 15. maja 1922) tako, da bo imelo pravico do naturalnega stanovanja, oziroma stanarine v izmeri 20 odstotkov temeljne plače vse osebje državnih prometnih naprav.
- j) Nakaže stanovanje v naravi povsod, kjer ni mogoče dobiti zasebnih stanovanj.
- k) Onemogoči odpoved stanovanja, ne da bi se uslužbencu prej osiguralo drugo.
- l) Družina zasluga stanovanje in izplačuje primerna odškodnina za dvojno gospodinjstvo, ako je zaradi premestitve potrebna ločitev uslužbenca od družine.
- m) Razširi veljavnost določb čl. 282 proračunskega zakona na vse državne in železniške uslužbence v državi.

Na danes ob 11. uri določena manifestacijska stavka torej odpade.

Društvo državnih nameščencev in vpokojencev v Murški Soboti, dne 5. maja 1923.

Tedenske vesti.

Osebnosti. Naš murskosobočki rojak, učitelj g. Josip Mešnar, ki je doslej služboval na Kapeli, je položil izpit iz slovenščine ter je imenovan za učitelja k Sv. Juriju v Slov. gor. Želimo mu, naj bi se udomačil med tamkajšnjim slovenskim ljudstvom in tako pripomogel k povzdigu zavesti, da so Prekmurci enega jezika in ene krvi s Slovenci onkraj Mure.

Murska Sobota. Osebnosti. Pod predsedstvom ravnatelja g. Matije Pirca sta v Mariboru napravila izpit (vižgo) za ljudske šole gg. Engelsberger Viktor in Turk Fortunat iz Murske Sobote. Častitamo!

Važno za tiste, kateri hočejo v Ameriko na delo iti. Mnogo, ki bi radi v Ameriko, pa ne dobijo potnega lista, mislijo, da je temu naša vlada kriva in da ona noče izdati potnega dovoljenja. V istini pa naša vlada na tem nič kriva, Amerika se namreč boji, da bi iz Evrope, ki je vsled dolgoletnih vojn zelo siromaška, prišlo na enkrat toliko novih delavcev, da bi potem za Amerikance same slabo (božno) bilo. Zato je dovolila vsaki državi le majhno število izseljencev. Sedaj pa se je pokazalo v Ameriki, da je pri njih vsepoysod premalo delovnih rok. Agentje, ki spravljajo delavce iz ene tovarne v drugo, dobro služijo. Tovarne ne izdelujejo toliko, kolikor bi mogle. Država in posamezniki imajo vsled tega mnogo kvara. Zato se je Amerika odločila, da bo dovolila mnogo večje število. Amerikanski časopisi pišejo, da bo smelo iz Evrope dvakrat toliko ljudi priti

na delo v Ameriko kakor pa doslej. Ker je iz Prekmurja že sila mnogo ljudi v Ameriki in ker pri nas doma ni zadosti zasluga, že naše prekmursko ljudstvo težko čaka dneva, ko se bo lažje prišlo tje preko tiste velike vode. Saj danes že skoraj ni več mogoče dobiti pred 1 letom potnega lista v Ameriko.

Protituberkulozna liga v Mariboru. V Mariboru se je lansko leto ustanovilo društvo „Protituberkulozna liga“. Prostor nam tukaj ne dopušča, da bi na dolgo in široko razpravljali o namenu in dosedanjem delovanju lige. Ime društva samo že pove, da je društvo namenjeno boju proti jetiki, tej grozni morilki človeškega rodu, ki zahteva leto za letom več žrtev nego vojska in lakota. Liga preiskuje brezplačno revne bolnike in jim daje brezplačno zdravila. Na žalost so sredstva tega tako koristnega društva omejena. Društvo ne more vsakomur pomagati v taki meri, kakor bi to rado storilo. Tembolj je razveseljivo dejstvo, da najde društvo v vseh slojih prebivalstva umevanje in podporo in to ne samo v Mariboru na sedežu društva, ampak tudi izven Maribora. Celo iz Prekmurja so došli ligi znatni zneski, ki jih je g. dr. Pavlič iz Maribora te dni nabral v Dolnji Lendavi in v Murški Soboti ob priliki nekega uradnega potovanja. Darovali so v Dolnji Lendavi: po 100 Din: notar Kramer, notar dr. Nemeti; po 20 Din: odv. dr. Pikuš, trgovec Iv. Kokot in Laz. Pollak; po 10 Din: F. Bedič, A. Bohor, dr. Čuš, L. Freyer, F. Kac, L. Kobak, A. Krapec, L. Medin, D. Nedič, dr. Preis, ing. Stein, L. Sugjič, N. Šabec, J. Tomšič, dr. Tomšič in J. Topak; po 5 Din: H. Bader in M. Horvat. V Murški Soboti so darovali: 150 Din: „Slavenska banka“; po 100 Din: „Jugosl. kreditni zavod“, dr. Šomen in not. Koder; po 50 Din: odv. dr. Vesnik; po 25 Din: not. Križan, trg. Čeh in trg. Ascher; po 20 Din: trg. Fürst in sin; po 10 Din: mag. Böhl, dr. Brandieu, dr. Černe, dr. Glančnik, dr. Goljevšek, G. Ditrih, J. Nadaj, J. Nemeč, dr. Pinter, S. Smodiš, dr. Škerlak in dr. Škrilec. — Društvo najtopleje zahvaljuje vsem darovalcem. Bog plati!

Josip Kostanjevec, pisatelj znanega ljudskega romana „Krivec“ in avtor nešteti ljudskih povesti, je izdal svoje priljubljene črtice in povesti v posebni zbirki. Kakor smo naznanili javnosti, je prvi zvezek teh „Zbranih spisov“ že v tisku. Vsled tehničnih ovir se je izdaja nekoliko zakasnela. Prvi zvezek izide prve dni meseca maja in bodo naslednji zvezki izhajali v kratkem razdobju. Segajte po lepi ljudski knjigi, ki bo vsem slojem — inteligentom kakor priprostim kmetom in delavcem — v sedanjem času dobrodošlo berilo in razvedrilo. Oblika vseh zvezkov bo žepna, cena malenkostna za sedanje razmere. Posebno prikladna je knjiga za naša kmečka bralna in prosvetna društva, ki imajo knjižnice. Naročila sprejema naše uredništvo. Dopsnica zadostuje, nakar se dopošlje zvezek in položnica.

Prenos kosti v avstrijski vojski umorjenih narodnih junakov. Odbor za prenos leta 1918 vsled upora v Judenburgu po prekem sodu ustreljenih vojakov biv. 17. p. p. je razposlal nabiralne pole za nabiranje prostovoljnih prispevkov. Iz dosedanjih uspehov ugotavlja odbor dejstvo, da so se naši prošnji v obilni meri odzvali mali ljudje, predvsem delavci in uradniki. Pogrešamo odzivov večjih industrijskih, trgovskih in denarnih zavodov in bogatejših posameznikov. Dovoljujemo si s tem ponovno opozoriti na veliki narodni pomen programa omenjenega odbora in prosimo, da slovenska javnost z živim zanimanjem pokaže, da ni pozabila strašnih dni bojev za našo svobodo. Prispevke je pošiljati na naslov: Odbor za prenos leta 1918 vsled upora v Judenburgu po prekem sodu ustreljenih vojakov biv. 17. p. p. v Ljubljani.

Prošnja. Odbor za prevoz v Judenburgu leta 1918 po prekem sodu ustreljenih vojakov bivšega 17. pešpolka in odbor za

postavitev nagrobnega spomenika vsem, ki so padli za našo svobodo, prosi vse one, ki hranijo posebno zanimive spomine na dogodke tistih dni v Judenburgu, Radgoni in Muhrau, da blagovolijo te spomine popisati in poslati na imenovani odbor. Tako bi bili zlasti zanimivi spomini očitvidcev poteka uporov v Judenburgu, Radgoni in Murau, osebni spomini na ustreljene žrtve, na njih zadnje dni itd. Posebno dobrodošli bi bili spomini dogodkov v Kotorju, Pulju in Codrojni, zlasti ako se tičejo ob teh prilikah ustreljenih in justificiranih oseb Jugoslovanske narodnosti. Jugoslovanske dobrovoljce prosimo za popise dogodkov na solunski fronti in v Dobrudži, v koliko so ti dogodki v zvezi z junaško smrtjo posameznega slovenskega dobrovoljca. Tudi osebni spomini o življenju in razpoloženju teh junakov vobče v dobrovoljskih legijah morejo dvigniti in poglobiti spomin na padle borce za našo svobodo. Odbor prosi za omenjene opise in popise na naslov: Dr. Tone Jamar, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5.

Kaj spada med negažirane državne dolgove? Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Dodatno k tukajšnjemu razglasu z dne 21. marca 1923, št. A IV. 1470/2 (Uradni list št. 29 z dne 27. marca 1923) se po naredbi ministrstva financ, generalne direktcije državnih dolgov v Beogradu z dne 4. aprila 1923 D broj 5999 objavlja sledeče: Med obveznice negažiranih (nehipoteciranih) državnih dolgov, ki se po odloku gospoda finančnega ministra z dne 9. marca 1923 D broj 4417 vzamejo iz obteka, spadajo te-le obligacije: A. Splošni državni dolgovi. 1.) 4 2/10% na unificirana papirna renta iz leta 1868 s kuponom z dne 1. februarja in 1. avgusta, onih po 80 gold. pa z dne 1. avgusta. 2.) 4 2/10% unificirana srebrna renta iz leta 1868 s kuponom 1. aprila in 1. oktobra, onih po 50 gold. pa z dne 1. oktobra. 3.) 4% ne konvertirane davka proste državne zadolžnice s kuponi v kronah z dne 1. januarja in 1. julija ali pa z dne 1. maja in 1. novembra ali 1. februarja in 1. avgusta. B. Avstrijski dolgovi. 1.) 4% na avstrijska zlate renta s kuponi od 1. aprila in 1. oktobra. 2.) 3 1/2% no davka prosto rentno posojilo kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, iz leta 1897 (3 1/2% na avstrijska investicijska renta) s kuponi z dne 1. februarja in 1. avgusta. 3.) 4% no davka prosto rentno posojilo kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, iz leta 1893 (avstrijska 4% na krona renta) s kuponi 1. marca in 1. septembra. 4.) 4 1/2% no davka proste avstrijske državne blagajniški nakaznice iz leta 1914 s kuponi z dne 2. januarja in 1. julija. 5.) 4 36/100% no zadolžnice zavarovalnih društev in I. avstrijske hranilnice na Dunaju iz leta 1911. C. Ogrski dolgovi. 1.) 4% na ogrska zlata renta. 2.) 4% na davkoprosta ogrska krona renta iz leta 1892, 1900, 1902, 1904, 1908 in 1910. 3.) 4 1/2% državno rentno posojilo iz leta 1913. 4.) 4 1/2% no državno posojilo za odkup regalnih pravic točenja pijač. (V posesti občin in mest, vinkulirano.) 5.) 4 1/2% no amortizacijsko rentno posojilo iz leta 1914 (emitirano tudi v inozemski veljavi). 6.) 4% ogrsko zemljiško razbremenilno posojilo iz leta 1889. Vse druge obveznice, naj so bile tudi žigosane, se zdaj vzamejo iz obteka, deloma ker jih je po poizvedbah reparacijske komisije smatrati za gažirane, deloma, ker bo glede nekaterih dolgov na pr. onih iz let pred 1868 še sledilo navodilo. Srečke iz leta 1860 in 1864, pa zato ne ker so bile že leta 1920 docela izžrebane in amortizirane. Končno se pripomni, da se vzemo iz obteka vse obveznice predvojnih posojil, gori navedenih pod A, B in C če se nahajajo na našem ozemlju in sicer brez razlike, ali so imovina naših ali pa tujih državljanov.

Čenjenim čitateljem in dopisnikom.

To številko „Našega doma“ smo posvetili uradniškemu mezdnemu gibanju. Vsled tega je tokrat moralo izostati večje število domačih novic in poročil. Objavimo vse važnejše v prihodnji številki. Uredništvo.

Listnica uredništva. Jugoslovenski matici, podružnici v M. Soboti. Obvestila za včerajšnje predavanje g. prof. A. Zalaznika je vsled premembe dneva ne moremo objaviti. Izkaz darovalcev nam pošiljajte mesečno po 1 krat. Gospod G. — r. v Gornji Lendavi. Zadevo smo uredili. G. T. Križevci v Prekmurju. Objavimo v prihodnji številki. Uredništvo

Živinski trg. Povprečne cene živini v Sloveniji so sledeče: Konji par belgijskih 5 let starih 30 tisoč Din, srednji konji par 12 tisoč 500 do 17 tisoč 500 Din, voli par (težki 881 kg) 7500 Din. Sicer so pa cene za kg žive teže: Voli II. vrste po 10:50 do 11:50 Din, III. vrste 7 do 8 Din, krave II. vrste 9 do 10:75, III. vrste 6:50 do 7:50 Din, svinje I. vrste 25 do 26:75 Din, II. vrste 20:75 do 24:50 Din, III. vrste 18:50 do 20:50 Din. Seno od 175 do 225 Din meterski stot. Na Hrvaškem se razvija živahna kupčija. Glavni kupci so laški trgovci, ki posebno radi kupujejo mlade, visoke konje. Tudi po konjih za klanje je precej povpraševanje. Goveje živine je veliko na trgu ali je večinoma slabo blago. Največ kupujejo vole za izvoz. Povpraševanje po svinjah je veliko in je tudi trgovina zelo živahna. Cene so v zadnjih dnevih sledeče: Lep jahalni lipniški konj 15 tisoč Din, konji srednje močni 8700 do 10 tisoč tudi 12 tisoč Din za komad. Konji bolj slabi, 6250 do 7000 Din za komad. Konji za klanje suhi 1:50 do 2:50 Din, debelejši 3 do 5 Din za kg žive teže. — Triletni junci, srednje vrste 12 tisoč Din par. Prvovrstni voli za izvoz 12:50 do 16 Din, srednje vrste voli 10 do 12:50 Din, najslabše vrste voli 7:25 do 9 Din kg žive teže. Bosenski voli 7:50 do 12 Din, biki 13 do 13:50 za kg žive teže. — Krave za klanje 6 do 7:50 Din, najslabše bosenske krave za klobase 5:50 Din za kg žive teže. — Teleta 12:50 do 15 Din za kg žive teže. — Svinje, drvovrstno blago, 25 do 28 Din, mesnate in polmesnate 22:50 do 25 Din žive teže.

Cene žitu. Zagreb 30. aprila. Pšenica 76 do 77 kg 450 do 460 Din; rumena koruza nova 100 kg 257:50 do 280 Din; rž 72 do 74 kg 350 do 387:50 Din; ječmen za pivovarne 337:50 do 362:50 Din; za krmo 225 Din; drobni otrobi 170 do 190 Din; debeli 170 do 190 Din.

Cene kožam in usnju. Cene surovim kožam so sledeče: Težke goveje 18 do 20 Din, srednje 15 do 16 Din, lahke 13 do 14 Din; telečje kože 23 do 27 Din za kg. V Sloveniji stanejo težke goveje kože 17:50 do 18 Din, lahke 15 do 17:50 Din, telečje 17:50 do 18 Din kg. — Cene usnju: Vache krupni 105 do 115 Din, vache polovice 70 do 75 Din, lažje 60 do 65 Din, vratovi 45 do 50 Din za kg; črni kravji boks 20 do 22 Din, črni telečji boks 25 do 28 Din, barvani telečji boks 37 do 38 Din za angleško stopo.

Prekmurska posojilnica

r. z. z o. z.

v Murski Soboti

izplačuje za leto 1922 od deležev

24% obresti

ter vabi svoje zadružnike, da iste čimprej dvignejo

Sprejema vloge in je obrestuje po

8%

Posojila daje pod zelo ugodnimi pogoji

Stavišče (fundoš) ali malo njivo v Murski Soboti želim kupiti. — Naslov pove upravništvo.

Štofe, cajge, platno in vsefele blago po najnižji ceni vsikdar dobiti pri

Štefanu Smodiš
trgovina z manufakturnim blagom
MURSKA SOBOTA
GLAVNI TRG.

Črevlji, cipeli! Črevlji, cipeli!

Izdelovalnica obutev vseh vrst

D. Roglič, Maribor

Koroška cesta 19 Telefon 157

Zahtevajte ilustrovani cenik!

Portland cement

Super fosfat (umetna gnojila)

Štajnkol (premog)

Vogelje

Drva

Seno

Strešna lepenka (térapapir)

in ostale gospodarske potrebščine in produkte prodaja najbogše in najfalejše

Czipoth Viktor

trgovec z lesom, drvami in premogom

v Murski Soboti
Slovenska ulica

ROSIJA-FONSIER

zavarovalna in pozavarovalna družba v Beogradu.

Osnovni kapital 5.000.000 dinarjev.

Ravnateljstvo podružnice za Slovenijo v Ljubljani, Sodna ul. 2.

Družba izvršuje zavarovanje vseh vrst:

zavarovanje proti požaru,

zavarovanje proti posledicam telesnih nezgod,

zavarovanje proti škodi po toči,

zavarovanje proti vlomu in tatvini,

vse vrste zavarovanj življenja pod najugodnišimi pogoji,

zavarovanje vseh transportov,

zavarovanje jamstvene dolžnosti,

zavarovanje stekla.

Glavni zastopstvi za Prekmurje:

v DOLNJI LENDAVI in v MURSKI SOBOTI.